

2018 წლის წლიური ანგარიში

აღმოსავლეთ პარტნიორობის საპარლამენტო ასამბლეაში (Euronest PA)

საქართველოს პარლამენტის მუდმივმოქმედი დელეგაციის საქმიანობის შესახებ

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში საქართველოს პარლამენტის ევროპასთან ინტეგრაციის კომიტეტი ხელმძღვანელობდა აღმოსავლეთ პარტნიორობის საპარლამენტო ასამბლეის (Euronest PA) მუშაობას.

ევრონესტის საპარლამენტო ასამბლეა აღმოსავლეთ პარტნიორობის პოლიტიკის საპარლამენტო ინსტიტუტია, რომელიც ევროპარლამენტისა (60 წევრი) და აღმოსავლეთ ევროპული ქვეყნების საპარლამენტო დელეგაციებისგან (10 წევრი თითოეული ეროვნული პარლამენტიდან: აზერბაიჯანი, სომხეთი, საქართველო, მოლდოვა, უკრაინა (ბელორუსის მონაწილეობა დროებით შეჩერებულია) შედგება. ასამბლეა ხელს უწყობს ევროკავშირსა და აღმოსავლეთ ევროპულ ქვეყნებს შორის პოლიტიკური კავშირების განვითარებას და ეკონომიკურ ინტეგრაციას.

დელეგაციის ძირითად შემადგენლობაში, საქართველოს პარლამენტის მხრიდან, შედიან საქართველოს პარლამენტის წევრები: თამარ ხულორდავა (დელეგაციის ხელმძღვანელი), რომან კაკულია, სერგი კაპანაძე, ლევან კობერიძე, ბექა ნაცვლიშვილი, სალომე სამადაშვილი, ირინე ფრუიძე, დიმიტრი ცქიტიშვილი, ნინო წილოსანი, მარიამ ჯაში. დელეგაციის სათადარიგო შემადგენლობის წევრები არიან: აკაკი ზოიძე, ირმა ინაშვილი, გიორგი კანდელაკი, გუგული მადრაძე, გიორგი მოსიძე.

✓ 2018 წლის 12-13 თებერვალს, თბილისში, ევრონესტის საპარლამენტო ასამბლეის ოთხი კომიტეტის და ასოცირებული ქვეყნების სამუშაო ჯგუფის მეორე სხდომა გაიმართა. ღონისძიებაში მონაწილეობისთვის საქართველოს პარლამენტს ეწვია ევროპარლამენტის, უკრაინის, მოლდოვის, აზერბაიჯანის, სომხეთის საპარლამენტო დელეგაციები.

ევრონესტის საპარლამენტო ასამბლეის პოლიტიკურ საკითხთა, ადამიანის უფლებათა და დემოკრატიის კომიტეტისა და ენერგეტიკული უსაფრთხოების კომიტეტის გაერთიანებული სხდომაზე პარტნიორობმა, მოწვეულ ექსპერტებთან ერთად, განიხილეს აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნების უსაფრთხოების გამოწვევები და მათ დარეგულირებაში ევროკავშირის როლის გაძლიერების პერსპექტივები.

სხდომაზე ანგარიში წარადგინა საქართველოს სახელმწიფო მინისტრმა შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში, ქეთევან ციხელაშვილმა. დელეგაციის ხელმძღვანელმა, თამარ ხულორდავამ კომიტეტს წარუდგინა რეზოლუცია თემაზე „უსაფრთხოების გამოწვევები აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში და ევროკავშირის როლის გაძლიერება მათ დარეგულირებაში“.

სხდომაზე იმსჯელეს ენერგეტიკული ეფექტურობისა და ენერგეტიკული მდგრადობის სფეროში ევროკავშირსა და აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებს შორის მიმდინარე თანამშრომლობაზე. სხდომაზე მოხსენებით წარსდგა ეკონომიკის მინისტრის მოადგილე გიორგი ჩიქოვანი. აღნიშულ თემებზე ასევე ისაუბრა ენერგეტიკის დარგის ექსპერტმა მურმან მარგველაშვილმა, რომელმაც პარლამენტის წევრებს გაუზიარა ექსპერტული ხედვა ენერგეტიკული სექტორის მართვის შესახებ, რეგულირების, თანამედროვე ტექნოლოგიების და სხვა საკითხებში კონკრეტული ამოცანების ოპტიმალური

გადაწყვეტის გზების გამოსავლენად. ენერგეტიკული პოლიტიკის თემაზე რეზოლუციის პროექტი აზერბაიჯანის პარლამენტის წევრმა წარმოადგინა.

ასამბლეის ეკონომიკური ინტეგრაციის, ევროკავშირთან საკანონმდებლო და პოლიტიკური დაახლოების კომიტეტისა და სოციალურ საკითხთა, განათლების, კულტურისა და სამოქალაქო საზოგადოების კომიტეტების გაერთიანებულ სხდომაზე კომიტეტის წევრებმა მთავრობის წარმომადგენლებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების მონაწილეობით, ევროკავშირის წევრ ქვეყნებსა და აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების პერსპექტივები განიხილეს. სხდომაზე საქართველოს საინვესტიციო გარემოსა და ეკონომიკის ზოგადი მდგომარეობის შესახებ პრეზენტაცია ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის მოადგილემ გიორგი ჩერქეზიშვილმა წარმოადგინა.

სოციალურ საკითხთა, განათლების, კულტურისა და სამოქალაქო საზოგადოების კომიტეტის სხდომაზე, ევროკავშირისა და აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში დასაქმებულთა სოციალური დაცვის გაძლიერებაზე და არაფორმალური და არადეკლარირებული შრომის შემცირებაზე იმსჯელეს.

✓ **2018 წლის 24-27 ივნისს ევროპარლამენტში, ბრიუსელში გაიმართა აღმოსავლეთ პარტნიორობის (ევრონესტის) საპარლამენტო ასამბლეის მეშვიდე პლენარული სესია.** პლენარულ სესიაში ევროპარლამენტისა და აღმოსავლეთ პარტნიორობის სხვა ქვეყნების - მოლდოვა, უკრაინა, სომხეთი, აზერბაიჯანის პარლამენტის წევრები მონაწილეობდნენ.

4 კომიტეტის, პოლიტიკური საკითხების, ადამიანის უფლებების და დემოკრატიის კომიტეტის, ეკონომიკური ინტეგრაციის, საკანონმდებლო ჰარმონიზაციისა და პოლიტიკური დაახლოების კომიტეტის, ენერჯო უსაფრთხოების კომიტეტის, სოციალურ საკითხთა, განათლების, კულტურისა და სამოქალაქო საზოგადოების კომიტეტის სხდომებზე განიხილეს 2018 წლის განმავლობაში მომზადებული ანგარიშები მათი სფეროების მიხედვით და იმსჯელეს მომზადებული, მისაღები დოკუმენტების შესახებ. სხდომებში მონაწილეობდნენ ევროკომისიის და ევროკავშირის საგარეო საქმეთა სამსახურის ხელმძღვანელები.

პოლიტიკის, ადამიანის უფლებების და დემოკრატიის კომიტეტის სხდომაზე, განიხილეს თამარ ხულორდავას და ევროპარლამენტის წევრის, გუნარ ჰოკმარკის თანაავტორობით მომზადებული რეზოლუციის პროექტი თემაზე „უსაფრთხოების გამოწვევები აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში და ევროკავშირის როლის გაძლიერება მათ დარეგულირებაში“.

რეზოლუციის პროექტის ძირითადი განცხადებები და რეკომენდაციები აღნიშნავს, რომ:

- აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნების უსაფრთხოება განსაზღვრავს ევროკავშირის სტაბილურობას და უსაფრთხოებას
- კონფლიქტები აღმოსავლეთ ევროპაში აფერხებს ამ ქვეყნების და ევროკავშირის საერთო ინტერესების რეალიზაციას
- რეგიონში დესტაბილიზაციის წყარო რუსეთია, რომლის აგრესიული პოლიტიკა არღვევს საერთაშორისო სამართლის ნორმებს
- მოუწოდებს ევროკავშირს უფრო აქტიურად ჩაერთოს კონფლიქტების გადაწყვეტაში, გააძლიეროს პარტნიორობთან თანამშრომლობა თავდაცვისა და უსაფრთხოების პოლიტიკის სფეროში.

ევრონესტის საპარლამენტო ასამბლეის პოლიტიკურმა კომიტეტმა ასევე განიხილა ევროკავშირის ბიუჯეტის რეფორმირების საკითხები, მათ შორის საგარეო საქმეების დაფინანსების ინსტრუმენტები.

ენერგეტიკული უსაფრთხოების კომიტეტმა იმსჯელა აღმოსავლეთ პარტნიორობის სახელმწიფოებში ენერგოეფექტურობისა და ენერგეტიკული მდგრადობის შესახებ, საუბარი შეეხო რეგიონის ენერგო პროექტებს, განახლებადი ენერჯიების განვითარებასა და ენერგოეფექტურობის დანერგვის გზებს. კომიტეტმა დაამტკიცა რეზოლუციის პროექტი, რომელშიც შევიდა საქართველოს დელეგაციის მიერ დაყენებული ცვლილებები და დამატებები.

სოციალურ საკითხთა, განათლების, კულტურისა და სამოქალაქო საზოგადოების კომიტეტმა სხდომაზე განიხილა და დაამტკიცა რეზოლუცია „არაფორმალური და არაკვალიფიციური შრომა და დასაქმებულთა სოციალური უსაფრთხოების გაძლიერება ევროკავშირისა და აღმოსავლეთ პარტნიორ ქვეყნებში“. სხდომაზე ასევე განიხილეს საუნივერსიტეტო დიპლომების და პროფესიული კვალიფიკაციის აღიარების შედეგები ბოლონის პროცესის ფარგლებში.

ეკონომიკური ინტეგრაციისა და ევროკავშირთან სამართლებრივი დაახლოების კომიტეტის სხდომაზე განიხილეს და დაამტკიცეს რეზოლუცია „უცხოური პირდაპირი ინვესტიციები ევროკავშირისა და აღმოსავლეთ პარტნიორ ქვეყნებში“. კომიტეტის სხდომაზე იმსჯელეს ევროკავშირისა და აღმოსავლეთ პარტნიორ ქვეყნებში ფინანსურ სტაბილურობასა და საბანკო სექტორის განვითარებაზე აღმოსავლეთ ევროპაში.

26 ივნისს, გაიმართა ევრონესტის საპარლამენტო ასამბლეის ბიუროს სხდომა, რომელშიც საქართველოს დელეგაციის ხელმძღვანელმა, თამარ ხულორდავამ მიიღო მონაწილეობა. საქართველოს პარლამენტის დელეგაციამ წარადგინა საგანგებო რეზოლუცია ევროკავშირის ბიუჯეტში „სამეზობლო პოლიტიკის ინსტრუმენტის“ ცალკე მექანიზმად დატოვების შესახებ.

ასამბლეის ფარგლებში ასევე შეიკრიბა ბელორუსის სამუშაო ჯგუფი. მუდმივმოქმედი სამუშაო ჯგუფი რეგულარულად იკრიბება და მსჯელობს ბელორუსის და ევროკავშირის ურთიერთობების პერსპექტივებზე.

26 ივნისს, ევროპარლამენტში, თამარ ხულორდავას თავმჯდომარეობით ევრონესტის საპარლამენტო ასამბლეის ასოცირებული ქვეყნების სამუშაო ჯგუფის სხდომა გაიმართა. სამუშაო ჯგუფმა მოისმინა ევროპარლამენტის საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის დაკვეთით ჩატარებული კვლევის შესახებ ინფორმაცია, რომელიც ეხება საქართველოს, მოლდოვას და უკრაინის ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულებების განხორციელების პროცესში ინსტიტუციური მექანიზმების მუშაობას.

სხდომაზე განიხილეს საქართველოს, მოლდოვის და უკრაინის საპარლამენტო ასამბლეის შექმნის შესახებ ინიციატივა. პარლამენტის წევრებმა სამმხრივი ურთიერთობების და თანამშრომლობის გაღრმავების მნიშვნელობაზე ისაუბრეს.

26 ივნისს გაიხსნა ევრონესტის საპარლამენტო ასამბლეის პლენარული სხდომა. პლენარულ სხდომაზე რეზოლუციის თანაავტორების მოხსენებების შემდგომ მიღებულ იქნა ასამბლეის 4 კომიტეტის მიერ მომზადებული რეზოლუციები შემდეგ თემებზე:

- უსაფრთხოების გამოწვევები აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში და ევროკავშირის როლის გაძლიერება მათ დარეგულირებაში
- უცხოური პირდაპირი ინვესტიციები ევროკავშირსა და აღმოსავლეთ პარტნიორ ქვეყნებში;
- ენერგოეფექტურობის განვითარება და მდგრადი ენერგეტიკა ევროკავშირსა და აღმოსავლეთ პარტნიორ ქვეყნებში;
- არაფორმალური და არაკვალიფიციური შრომა და დასაქმებულთა სოციალური უსაფრთხოების გაძლიერება ევროკავშირსა და აღმოსავლეთ პარტნიორ ქვეყნებში.

მეშვიდე პლენარულ სესიაზე ასამბლეამ დაამტკიცა საგანგებო რეზოლუციები შემდეგ თემებზე:

- ევროკავშირის მრავალწლიანი ფინანსური ჩარჩო 2020 წლის შემდეგ და აღმოსავლეთ პარტნიორობის პოლიტიკის განვითარება
- სომხეთსა და ევროკავშირს შორის ყოვლისმომცველი და გაზრდილი პარტნიორობის შესახებ ხელშეკრულების რატიფიკაციის დაჩქარების შესახებ
- უკრაინელი პოლიტიკური პატიმრების შესახებ რუსეთში

✓ **2018 წლის 12 დეკემბერს**, სტრასბურგში, ევროპარლამენტში, ევრონესტის საპარლამენტო ასამბლეის **ბიუროს სხდომა** გაიმართა, რომელშიც საქართველოს პარლამენტის მუდმივმოქმედი დელეგაციის ხელმძღვანელი, თამარ ხულორდავა მონაწილეობდა.

სხდომაზე დებატები გაიმართა აღმოსავლეთ პარტნიორ ქვეყნებში ჩატარებულ და დაგეგმილ არჩევნებთან დაკავშირებით.

2019 წლის 28-29 იანვარს დაგეგმილ სხდომებზე ევრონესტის საპარლამენტო ასამბლეის ოთხი კომიტეტი რეზოლუციის პროექტებს განიხილავს შემდეგ თემებზე:

- საპარლამენტო ზედამხედველობა აღმოსავლეთ პარტნიორ ქვეყნებში დემოკრატიის, ანგარიშვალდებულების და სახელმწიფო ინსტიტუტების ეფექტურობის გაძლიერების მიზნით (თანაავტორი მოდლოვა)
- ევროკავშირისა და აღმოსავლეთ ევროპის პარტნიორ ქვეყნებში ეფექტიანობის ამაღლებისა და ეკონომიკური ზრდის სტიმულირებისათვის ციფრულ მაუწყებლობის ხელშეწყობა (თანაავტორი უკრაინა)
- სოლიდარობა და დაახლოება ენერგეტიკის სექტორში - რეგულირებისაკენ (თანაავტორი საქართველო)
- ინოვაცია განათლების სექტორში და განათლების რეფორმები ევროკავშირსა და აღმოსავლეთ პარტნიორ ქვეყნებში: გამოწვევები და შესაძლებლობები (თანაავტორი აზერბაიჯანი).

✓ 2019 წლის, 28-29 იანვარს ევროპარლამენტში, ბრიუსელში, აღმოსავლეთ პარტნიორობის (ევრონესტის) საპარლამენტო ასამბლეის ოთხი კომიტეტის **სხდომები** გაიმართა. ღონისძიებაში მონაწილეობდა საქართველოს პარლამენტის მუდმივმოქმედი დელეგაცია (7 წევრი) ევროპასთან ინტეგრაციის კომიტეტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილის, ირინა ფრუიძის ხელმძღვანელობით. დელეგაციის შემადგენლობიდან ვიზიტში მონაწილეობდნენ პარლამენტის წევრები - დიმიტრი ცქიტიშვილი, სერგი კაპანაძე, სალომე სამადაშვილი, გუგული მალრაძე, ბექა ნაცვლიშვილი და გიორგი მოსიძე.

28 იანვარს ეკონომიკური ინტეგრაციის, ევროკავშირის პოლიტიკის და საკანონმდებლო დაახლოების კომიტეტის სხდომაზე, განხილულ იქნა რეზოლუციის პროექტი - „ევროკავშირსა და აღმოსავლეთ ევროპის პარტნიორობის ქვეყნებში ციფრული ტექნოლოგიების განვითარება ეფექტიანობის გაუმჯობესებისა და ეკონომიკური ზრდის სტიმულირების მიზნით.“ მომხსენებლებმა ისაუბრეს ევროკავშირსა და აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებს შორის ციფრული ეკონომიკის სფეროში თანამშრომლობის გაძლიერების განსაკუთრებულ მნიშვნელობაზე.

სოციალურ საკითხთა, განათლების, კულტურისა და სამოქალაქო საზოგადოების კომიტეტმა იმსჯელა ევროკავშირსა და აღმოსავლეთ პარტნიორ ქვეყნებში განათლების რეფორმებზე, გამოწვევებსა და შესაძლებლობებზე, ასევე განათლების სექტორში ინოვაციების განვითარებაზე. კომიტეტზე აღინიშნა მნიშვნელოვანი პროექტები განათლებისა და ინოვაციების სფეროში, როგორცაა, მაგალითად 2018 წელს თბილისში გახსნილი აღმოსავლეთ პარტნიორობის ევროპული სკოლა.

28 იანვარს, ირინა ფრუიძის თავმჯდომარეობით, ევრონესტის საპარლამენტო ასამბლეის ასოცირებული ქვეყნების სამუშაო ჯგუფის სხდომა გაიმართა. სამუშაო ჯგუფმა ასოცირების ხელშეკრულების განხორციელების პროცესში საპარლამენტო ჩართულობის ინსტიტუციურ მექანიზმებზე იმსჯელა.

სხდომის თანათავმჯდომარემ ირინა ფრუიძემ პარტნიორებს გააცნო საქართველოში განხორციელებული მნიშვნელოვანი რეფორმა, რომელიც მიზნად ისახავს პარლამენტის საკანონმდებლო და სახედამხედველო ფუნქციების გაძლიერებას და გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების გაზრდას. ეს ცვლილებები უფრო ეფექტიანს გახდის პარლამენტის მუშაობას და ხელს შეუწყობს ასოცირების ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას.

29 იანვარს პოლიტიკურ საკითხთა, ადამიანის უფლებებისა და დემოკრატიის და ენერგეტიკული უსაფრთხოების კომიტეტების გაერთიანებული სხდომაზე იმსჯელეს აღმოსავლეთ პარტნიორ ქვეყნებში არსებულ საპარლამენტო ზედამხედველობაზე დემოკრატიის, ანგარიშვალდებულების და სახელმწიფო ინსტიტუტების ეფექტიანობის გაძლიერების მიზნით. მომხსენებლებმა ისაუბრეს საპარლამენტო ზედამხედველობასა და ხელისუფლების დანაწილების პრინციპზე, როგორც დემოკრატიული მმართველობის არსებით დამახასიათებელ ნიშნებზე.

ენერგეტიკული უსაფრთხოების კომიტეტის სხდომაზე ევროპასთან ინტეგრაციის კომიტეტის პირველმა მოადგილემ ირინა ფრუიძემ წარადგინა ევროპარლამენტარ ანჟეი გრჟობთან თანაავტორობით შემუშავებული რეზოლუციის პროექტი - „სოლიდარობა და დაახლოება ენერგეტიკის სექტორში, პროგრესული რეგულირების ფორმატისკენ“. რეზოლუციის პროექტი ევროკავშირსა და აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებს შორის ენერგეტიკის სექტორში არსებულ მდგომარეობას ასახავს. როგორც სხდომაზე აღინიშნა, საჭიროა აქტიური მუშაობა აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებსა და ევროკავშირს შორის ისეთ საკითხებზე, როგორცაა განახლებადი ენერჯია, ენერგოეფექტიანობა, და უსაფრთხო ენერგომომარაგება.

29 იანვარს, გუგული მადრაძის თავმჯდომარეობით, ბელორუსის სამუშაო ჯგუფის სხდომა გაიმართა. მუდმივმოქმედი სამუშაო ჯგუფი რეგულარულად იკრიბება და მსჯელობს ბელორუსის და ევროკავშირის ურთიერთობების პერსპექტივებზე.

ევრონესტის კომიტეტების სხდომების ფარგლებში განხილულ სამუშაო დოკუმენტებზე მუშაობა კვლავ გაგრძელდება და მათ საბოლოოდ დაამტკიცებს საპარლამენტო ასამბლეის მერვე პლენარული სესია, რომელიც 2019 წლის შემოდგომაზე საქართველოში ჩატარდება.

*ანაგარიში მოამზადა დელეგაციის მდივანმა
თეონა ბორაშვილმა*